Grunnavtale

ILAG om bærekraftig tjenestesamarbeid i Vesterålen

Vesterålsrådet

1. Avtaleparter

Denne avtalen (heretter Grunnavtalen) er inngått mellom kommunene Andøy, Bø, Hadsel, Sortland og Øksnes (heretter Deltakerkommuner)
De fem kommunene utgjør en region for felles tjenesteutvikling.

2. Bakgrunn

Vesterålskommunene søkte Statsforvalteren i 2023 om skjønnsmidler til et forprosjekt for tjenestesamarbeid. Denne avtalen danner grunnlaget for det videre arbeidet i prosjektet.

Kommunene har ansvar for kompetansekrevende velferdstjenester. Det forventes økt konkurranse om arbeidskraft og det anses som viktig at kommunene i fellesskap sørger for rekruttering og utvikling av attraktive fagmiljøer.

Kommunene har i dag flere formaliserte samarbeid, som har utviklet seg gradvis over tid. Dette har sikret likeverdige tjenester til innbyggerne i Vesterålen. Framover står kommunene overfor utfordringer som stiller krav til et utvidet og mer forpliktende samarbeid på flere sårbare fagområder
.

3. Mål for samarbeidet

Utvikling av tjenestesamarbeidet forutsetter vilje til et langvarig og forpliktende samarbeid som vil påvirke tjenestestruktur, arbeidsgiverforhold og investeringer i kommunene.
Hovedmålet for samarbeid gjennom denne grunnavtalen er følgende:

> *Forbedre eller Sikre kvaliteten på offentlige tjenester og styrke regional utvikling i Vesterålen gjennom opprettelsen av effektive og bærekraftige tjenestesamarbeid.*

4. Gevinster

Hovedmålet i Grunnavtalen skal oppnås gjennom å realisere følgende gevinster:

- Digitaliserings- og innovasjonsgevinster som øker kvalitet og effektivitet
- Redusert risiko og sårbarhet
- Sterkere og mer attraktive fagmiljø i kompetansekrevende og spesialiserte tjenester
- Samarbeid om tjenester som kan bidra til mer samarbeid i fremtiden
- Driftsfordeler (også økonomisk) for deltakerkommunene

5. Prinsipper for samarbeid

Tjenestesamarbeidet i Vesterålen skal basere seg på følgende prinsipper:

1. Mulighet til politisk og administrativ styring fra den enkelte kommune. Samarbeidet skal være tillitsbasert, som innebærer en balansert utvikling for alle kommuner, der ingen kommune over tid styrker seg på bekostning av de andre.
2. Samarbeid skal etableres i nær dialog med ansatte.

3. Kompetanseheving: styrke kompetanse og fagmiljø.
4. Bidra til bo- og blilyst for innbyggerne i deltakerkommunene.
5. Ta i bruk arbeidsmarkedet i alle deltakerkommuner.
6. Samarbeidet skal kunne utvikles smidig, stegvis og kunne reverseres hvis nødvendig.
7. Samarbeidet organiseres med utgangspunkt i kommunelovens bestemmelser.

6. Gjennomføring av Grunnavtalen

Gjennomføring av Grunnavtalen skal skje gjennom prosjektet «ILAG tjenestesamarbeid». Prosjektet skal så langt som mulig fremme engasjement og samarbeid blant interessenter, sørge for transparens og meroffentlighet.

ILAG Tjenestesamarbeid skal etablere referansegrupper for eksterne og interne interessenter, herunder ansattes fagorganisasjoner.

Det skal legges til rette for bred politisk deltakelse, herunder politisk dialog gjennom for eksempel felles formannskapsmøte, eller representantskapsmøte i Vesterålsrådet i forkant av sentrale beslutninger i prosjektet.

ILAG Tjenestesamarbeid skal kunne bistå kommunene i gjennomføringen av vedtatte tjenestestesamarbeid.

7. Kostnadsfordeling i vedtatt samarbeid

Kommunene ønsker en helhetlig tilnærming til kostnadsfordeling, der det tas hensyn til fordelingseffekter i det samlede tjenestesamarbeidet. Ved fordeling av kostnader skal følgende hovedprinsipper gjelde:

- Kostnadsfordelingen beregnes ut fra et grunnbeløp og antall innbyggere i den enkelte kommune.
- Det skal utarbeides budsjett og kostnadsfordeling i felles saksframlegg og samarbeidsavtaler på de enkelte tjenesteområder.

8. Deltakerkommunenes rettigheter

Deltakerkommunene står fritt til å inngå og avslutte tjenestesamarbeid mellom to eller flere kommuner i Grunnavtalen.

Det opprettes egne avtaler (eksempelvis vertskommuneavtale) som nærmere regulerer inntreden og uttreden av nye tjenestesamarbeid.

Denne avtale er ikke til hinder for at deltakerkommunene kan fortsette sine samarbeid med andre kommuner, eller delta i nye avtaler om tjenestesamarbeid med en kommune som ikke er part i denne avtalen.

Inntreden av nye deltakerkommuner i Grunnavtalen kan skje dersom alle deltakerkommuner slutter seg til dette.

9. Iverksetting og varighet

Denne avtalen trer i kraft så snart kommunestyrene har behandlet avtalen. Avtalens varighet er i fire år, i kommunestyreperioden 2023-2027.